

[Chr. Madsen.]

alderdoms- og plejehjem, en betænkning, der giver mange vigtige oplysninger om vor forsorg over for invalider og folkepensionister.

I betænkningen står der bl. a., at man i 1948 gennemførte en undersøgelse, der viste, at købstæderne havde en rimelig dækningsprocent, nemlig 220 pladser på alderdomshjem og plejehjem og i aldersrentemodtagerboliger pr. 1.000 aldersrentemodtagere. Tallet for landkommunerne var 73 pr. 1.000 aldersrentemodtagere.

Der er sket en hel del siden 1948. Der er sket en stor omflytning fra land til by, og tallet på de ældre årgange er steget med ca. 10.000 om året. Det er egentlig ikke så mærkeligt, at situationen for de gamle og unge plejehjemskrævende mennesker er så dårlig, som den er. Men for mig at se er det uforståeligt, at man ikke for længe siden har forstået, at man måtte tage disse problemer noget mere alvorligt.

Der gik f. eks., jeg tror, det var 8-10 år, inden der blev givet byggetilladelse til et plejehjem i Ålborg. På det sidste blev dette plejehjem ganske vist kaldt et sygehjem, men i alle de år, der gik, har den højtærede socialminister ved mange, mange lejligheder fået besked om, at forholdene med hensyn til plejepatienter og pladser på plejehjemmene var meget, meget alvorlige i denne købstadkommune. Og den højtærede socialminister ved — jeg tror, jeg kan sige, at han har vidst det i mange år — at det var ved at være en katastrofe for de større byer, at man ikke kunne bygge de fornødne plejehjem.

Nu oplyses det i betænkningen, at behovet er mindst 2 gange 2.700 pladser på sygeafdelingerne, og endvidere, at der er et stort udækket behov for plejehjemspladser — tallene kendes ikke — og et udækket behov for hjælp til kronisk syge. I betænkningen nævnes, at en ikke ringe del af plejehjemmene modtager patienter udskrevet fra sindssygehospitaler. Vil det sige, at der på grund af pladsmangel på statens sindssygehospitaler sendes patienter herfra ud på plejehjemmene? Her blandes de måske med ældre og unge syge, og der må jo herske forfærdelige forhold på sådanne plejehjem.

Betænkningen siger endvidere, at problemerne på mange områder er meget al-

vorlige, og opstiller som en løsning, at der skal bygges alderdomshjem i tilstrækkeligt omfang. Der skal bygges alderdomshjem med sygepladser, der skal bygges plejehjem for gamle, særlige hjem for yngre plejepatienter, hjemmehjælpsordningen skal udvides, hjemmesygeplejeordningen og husmoderafløsningen ligeledes. Der skal igangsættes et uddannelsesprogram for dem, der skal pleje og passe de gamle og unge patienter, der skal ske ændringer i refusionsordningen og tilskudsbestemmelserne, og der skal igangsættes et oplysningsarbejde, så befolkningen som helhed kan få besked om, hvordan det ligger med de gamles sygdomme, og hvilke chancer der er for forebyggelse og helbredelse. Alt dette søger den højtærede socialminister at følge op i det lovforslag, vi har til debat i dag.

Jeg skal kun komme med nogle enkelte bemærkninger hertil. Der står i forslag til lov om forsorg for invalidepensionister og folkepensionister § 1:

„Det påhviler enhver kommunalbestyrelse at sikre, at kommunen råder over det nødvendige antal pladser på alderdomshjem og plejehjem til personer, der er berettiget til folkepension eller invalidepension i henhold til lovgivningen herom.“

Denne paragraf er jo forfattet tydeligt og klart. Der står, at det påhviler kommunerne at skaffe de fornødne pladser, og man skulle jo ikke tro, hvis man ikke vidste bedre, at der var nogen her i landet, der overhovedet kunne forhindre kommunerne i at bygge tilstrækkeligt, således at de kunne indfri denne paragrafs løfte. Men vi har jo set, hvordan det går i praksis. Det er ikke kommunalbestyrelserne, der bestemmer. Det er regeringens økonomiske råd, og det er regeringens byggeprogram, og det er også ofte de forlig, der indgås i folketinget, der bestemmer, hvor meget der skal opføres af den slags institutionsbyggeri.

Ved den omtalte debat om vort forslag til beslutning rettede vi til den højtærede socialminister følgende spørgsmål, som jeg vil gentage her: kan der gives de sociale institutioner en fortrinsstilling både med hensyn til hurtig byggetilladelse og billige statslån, således at kommunerne virkelig kan komme til at bygge? Dertil vil jeg føje et andet spørgsmål: hvorfor kan der ikke